

Oslo kommune
Bydel Søndre Nordstrand

ETTERSENDTE / NYE SAKER

Utvalg: Bydelsutvalget
Møtedato: 10.03.2011
Møtested: Rosenholmveien 22, BU-salen, 3. et.
Tidspunkt: 19:00

Arkivsaksnr.:	Saksnr.	Tittel
2011/148	PS 11/26	Rapport fra brukerundersøkelse i hjemmetjensten
2011/160	PS 11/30	Startmøte budsjettoppfølging 2011 - Bydel Søndre Nordstrand
2010/992	PS 11/31	Retningslinjer for frivillighetsmidler
2007/832	PS 11/32	Vedlikehold og rehabilitering av bydelsens barnehager Sak fra Søndre Nordstrand SV
2007/1083	PS 11/33	Oppnevning av ny representant fra Høyre til arbeidsutvalget
2007/1083	PS 11/34	Endringer i representasjon fra SV i helse- og sosialkomiteen og kultur- og oppvekstkomiteen
2011/185	PS 11/35	Stråling i bydelen – Sak fra KrF
2006/1322	PS 11/36	Intern høring i Oslo Kommune, vedr utslippssøknad for utstorteringsanlegget på Klemetsrud.

Oslo kommune
Bydel Søndre Nordstrand
Bydelsadministrasjonen

SAKSFRAMLEGG

Sakstittel:
Rapport fra brukerundersøkelse i hjemmetjenesten

Saken behandles i:	Møtedato:	Utvalgssaksnr.:
Helse- og sosialkomiteen	24.02.2011	
Bydelsutvalget	10.03.2011	

Saksbeh: Ida W. K. Kobberstad

Arkivkode:

Saksmappe: 2011/148

Problemstilling

Rapport fra brukerundersøkelse i hjemmetjenesten 2010 foreligger i januar 2011. Resultater fra undersøkelsen legges fram for bydelsutvalget til orientering.

Bakgrunn

Brukerundersøkelse er ett av tre elementer som inngår i Oslo kommunes kvalitetssystem for hjemmetjenesten. De øvrige elementer er kvalitetsrevisjon og rapportering på fastsatte indikatorer.

Undersøkelsen er lagt opp som en tilfredshetsundersøkelse. Det er brukernes subjektive opplevelse og vurdering som måles i denne type undersøkelse – den subjektive kvalitetsdimensjonen. Brukernes erfaringer blir gjerne veid mot de forventningene som brukerne har til de ulike områdene.

Brukerundersøkelse i hjemmetjenesten i bydel Søndre Nordstrand ble gjennomført i september 2010. Undersøkelsen omfatter Enhet for hjemmetjenester og Enhet søknadskontor. Undersøkelsen omfatter også private leverandører

Brukerrepresentasjon:

489 brukere har fått tilsendt spørreskjema. 166 brukere har besvart spørsmålene. Dette gir en svarprosent på 34. Dette er, sammen med en annen bydel, laveste svarprosent i Oslo kommune på denne undersøkelsen. I 2009 hadde bydelen en svarprosent på 26.

Faktaopplysninger

Rapport fra undersøkelsen foreligger i januar 2011. Rapporten avdekker en lavere brukertilfredshet i 2010 enn i 2009. Målsetting for brukertilfredshet i Oslo kommune er minimum 80 % på de enkelte områdene. Undersøkelsen viser en høyere brukertilfredshet i 2009 enn i 2010.

Områder med høy grad av brukertilfredshet:

Brukerne er mest fornøyd med personalet. Dette gjelder innen områder som respekt, høflighet, at personalet kan jobben sin, uttrykker seg klart og tydelig, at personalet vet hvilke oppgaver som skal utføres, er omsorgsfulle.

Områder med lavere grad av brukertilfredshet:

Brukerne er minst fornøyde på områder som brukermedvirkning, medbestemmelse og tilgjengelighet. Områder som peker seg særlig ut er spørsmål om medbestemmelse på når hjelpen skal utføres, hvordan hjelpen skal utføres, type hjelp, muligheter for hjelp ut over avtale og antall timer hjelp.

Når det gjelder tilgjengelighet viser undersøkelsen at brukerne opplever at de i for liten grad får beskjed ved forsinkelser og muligheter for kontakt per telefon.

2.2 Vurdering

Bydelen vurderer at resultatet fra brukerundersøkelsen i 2010 kan ses i sammenheng med at bydelen i 2010 gikk gjennom vedtakene i hjemmetjenesten for å sikre at brukerne fikk den hjelpen de faktisk hadde vedtak om. Det kan være at noen føler de har fått et annet tilbud etter omleggingen.

Ut over dette kan ikke bydelen se å ha gjort noe annerledes enn tidligere.

2.3 Forslag til tiltak

Bydelen vil gjennomgå brukerundersøkelsen nøye og rette fokus på forbedringsarbeid innen de områdene som avdekker lavest brukertilfredshet og som representerer størst risiko- og sårbarhet overfor brukerne. Det er allerede igangsatt arbeid knyttet opp mot kvalitetsaspektet i tjenestetilbudet innen pleie og omsorg og i 2011 er det igangsatt arbeid for å revidere og oppdatere bydelens kvalitetssystem. Pleie- og omsorgstjenesten er et prioritert område i dette arbeidet. Tiltak for å forbedre brukertilfredsheten vil falle naturlig inn i kvalitetssystem for pleie- og omsorgstjenesten.

For 2011 vil det fortsatt være et sterkt fokus på at tildeling av tjenester er basert på riktig nivå, omfang og tidsbruk innen pleie- og omsorgstjenesten.

Fra 01.04.2011 innføres fritt brukervalg i hjemmesykepleien. Fra denne dato gjelder ordningen både praktisk bistand og hjemmesykepleie. Et hovedmål med brukervalg er at brukerne, med utgangspunkt i et innvilget tjenestevolum, vil få styrket opplevelsen av brukermedvirkning og hvilke leverandør som skal effektuere vedtaket. Bydelen antar at ordningen vil være et bidrag til mer tilfredse brukere.

Vedtaksansvaret ligger fortsatt i bydelen

Oppsummering/konklusjon

Bydelen følger opp egne forslag til tiltak for å øke brukertilfredsheten i hjemmetjenesten

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Rapport fra brukerundersøkelse i hjemmetjenesten 2010 tas til orientering

Bydel Søndre Nordstrand, 18.02.2011

Jan Hagen
bydelsdirektør

Ida W. K. Kobberstad
spesialkonsulent

[Vedlegg 1](#)

[Vedlegg 2](#)

Oslo kommune
Bydel Søndre Nordstrand
Bydelsadministrasjonen

SAKSFRAMLEGG

Sakstittel:

Startmøte budsjettoppfølging 2011 - Bydel Søndre Nordstrand

Saken behandles i:	Møtedato:	Utvalgssaksnr.:
Arbeidsutvalget	03.03.2011	11/12
Bydelsutvalget	10.03.2011	11/30

Saksbeh: Jan Hagen

Arkivkode: 121.0

Saksmappe: 2011/160

Vedlagt oversendes oppsummeringsnotat fra byrådsavdelingen for eldre og sosiale tjenester (EST) etter startmøte budsjett 2011 mellom EST og bydel Søndre Nordstrand 10.02.2011.

I møte 10.02.2011 ga bydelen uttrykk for at det ville kunne være hensiktsmessig med enkelte oppfølgingsmøter på de mest krevende områdene. Dette har EST fulgt opp i oppsummeringsnotatet der det er konkretisert enkeltmøter for fire områder: Barnevern, pleie og omsorg, barnehager og sosialtjenesten/NAV.

Til selve oppsummeringsnotatet:

-nederste avsnittet side 1:

Den nevnte realvekst på 15 mill. i 2010 er en teoretisk beregnet vekst. Bydelen hadde gjennom store deler av 2009 et stadig økende forbruk. Dette innebar at et årsforbruk i 2010 ut fra nivået pr. desember 2009 var vesentlig høyere enn ut fra et gjennomsnitt i 2009. Resultatet for 2010 må vurderes i en slik sammenheng. Dette moment må videre tas med i de vurderinger som fremkommer i de øverste avsnitt på side 2.

-nederst side 2 / øverst side 3:

I budsjettdokumentet er det ikke lagt opp til at innsparingstiltak skal detaljeres mht hvem som skal gjennomføre/være ansvarlig for tiltak, og selve fremgangsmåten. Denne detaljeringen var det lagt opp til skulle fremkomme av de handlingsplaner bydelen i tillegg har utarbeidet, og som ble lagt frem i startmøtet. Hovedårsaken til at bydel Søndre Nordstrand er i en så vidt stor økonomisk ubalanse er nettopp vedtaksnivået i tilbudet til brukere. Skal bydelen kunne komme i økonomisk balanse må derfor dette vedtaksnivået i tilbudet reduseres. Bydelen har i budsjettet 2011 redusert lønnsavsetninger tilpasset driften. Dette vil bli nærmere konkretisert gjennom oppfølgingsmøtene med EST mht egne årsverk.

-barnevernet, nederst side 3 / øverst side 4:

Gjennomsnittspriser for tiltak utenfor familien i den enkelte bydel er veldig avhengig av innretningen på institusjonsbruken. Bydelen vil fortsatt jobbe aktivt med volum, pris og lengde på de enkelte tiltakene.

-pleie og omsorg, side 4:

Produktivitetsforutsetningene er knyttet til lønnsbudsjettet og konkretiseres i antall årsverk i forbindelse med brukervalget pr. 01.04.2011.

Når det gjelder vedtakstimer, budsjettpremisser og aktivitetsforutsetninger er det nettopp noe bydelen jobber med i hjemmetjenesteprojektet siden sommeren 2010. Det er bl.a. avhengig av at fagsystemet Gerica brukes av alle på en riktig måte, noe bydelen har satt fokus på.

-barnehager, side 5:

Det er ikke riktig at bydelen bruker 7 mill. mer enn det som er avsatt på FO2A på kommunale barnehager. Etter en nærmere gjennomgang er det fordelt ca. 4 mill. på fellesposter tilknyttet barnehager som ikke er korrekt. Dette vil bli korrigert. Ut over det må vi foreta en nærmere gjennomgang av barnehageområdet, herunder private barnehager når finansieringsforutsetningene er avklart.

-sosialtjenester, side 5 og 6:

Bydelen vil justere ned måltallet for KVP fra 150 til 136, i tråd med de statlige forutsetninger og føringer fra EST. Dette innebærer at om lag 6 mill. vil bli tilbakeført til rammen for økonomisk sosialhjelp.

Når det gjelder stimuleringstilskuddet ved bosetting av flyktninger så skal det i tillegg til bosettingskvoten omfatte familiejenforeninger og selvbosatte uten familiejenforening, forutsatt at personene utløser integreringstilskudd. Det er nytt i 2011 at det budsjetteres med tilskudd ut over selve bosettingskvoten. Det vi ikke får tilskudd direkte til bydelene for er tilflytting fra andre kommuner dersom dette skjer etter år 1. Bydelen vil gjennomgå premissene for tilskuddsbeløpet i budsjettet for å kvalitetssikre beløpet.

-oppsummering side 6-8:

Bydelen er enig i at det er fornuftig med de fire oppfølgingsmøtene som EST vil innkalle til. De punkter som er satt opp gjenspeiler nettopp de store utfordringer bydelen står overfor for å oppnå økonomisk balanse.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak:

Bydelsutvalget tar oppsummeringsnotatet fra startmøtet til etterretning.

Jan Hagen
Bydelsdirektør

[Vedlegg](#)

Oslo kommune
Bydel Søndre Nordstrand
Bydelsadministrasjonen

SAKSFRAMLEGG

Sakstittel:
Retningslinjer for frivillighetsmidler

Saken behandles i:	Møtedato:	Utvalgssaksnr.:
Kultur- og oppvekstkomiteen	24.02.2011	11/4
Arbeidsutvalget	03.03.2011	11/16
Bydelsutvalget	10.03.2011	11/31

Saksbeh: Mona Bratli

Arkivkode: 855

Saksmappe: 2010/992

Utredning

Problemstilling

Under behandling av frivillighetsmidler for 2010 var det ut fra retningslinjene uklart hvorvidt ordningen også omfattet voksenaktiviteter. Det er derfor ønskelig at dette skal presiseres i retningslinjene

Tidligere vedtak

Bydelsutvalget vedtok 28.5.2009 nye retningslinjer der Kultur- og oppvekstkomiteens "Tilskudd til styrking av tiltak og prosjekter for barne- og ungdomsarbeid" og Bydelsutvalgets "Støtteordning for frivillig arbeid" ble sammenslått.

Faktaopplysninger

På oppdrag fra Kultur- og oppvekstkomiteen vedlegges utarbeidet forslag til endringer i retningslinjene hvor det presiseres at tilskuddsordningen også gjelder for voksne. I vedlegget til retningslinjene er det i tillegg gjort endringer av merkantil art, samt at spesifikke søknadsdatoer og kontaktpersoner er tatt ut, slik at retningslinjene blir mer generelle og kan være gjeldende fra år til år.

Vedlegg

- Vedtatte retningslinjer for tilskudd til styrking av frivillig arbeid og barne- og ungdomsarbeid.
- Revidert forslag til retningslinjer for tilskudd til styrking av frivillig arbeid og barne- og ungdomsarbeid

Vurdering

Bydelsdirektøren vurderer at endringene i retningslinjene kun er en presisering av intensjonene bak retningslinjene.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsdirektøren ber om at revideringen av retningslinjene vedtas.

Bydel Søndre Nordstrand, 18.02.2011

Jan Hagen
bydelsdirektør

Mona Bratli
enhetsleder forebyggende enhet barn og unge

Sakstittel:
Vedlikehold og rehabilitering av bydelens barnehager
Sak fra Søndre Nordstrand SV

Saken behandles i:	Møtedato:	Utvalgssaksnr.:
Arbeidsutvalget	03.03.2011	11/13
Bydelsutvalget	10.03.2011	11/32

Saksbeh:

Arkivkode: 176.1

Saksmappe: 2007/832

Bakgrunn

Det vises til tidligere saker om vedlikehold /rehabilitering av bydelens barnehager:

- Sak i 2007/832 Plan for utbedring av bydelens barnehager i forhold til forskrift om miljørettet helsevern.
- Notat av 23.04.09 Om status for vedlikeholdsplan 2008-2009
- Spørsmål fra SNSV 07.12.2010 vedr handlingsplan for vedlikehold og rehabilitering fra Omsorgsbygg om hvor i planen barnehagene i Søndre Nordstrand står, samt administrasjonens svar og OBY's vedlikeholdstiltak 16.12.2010
- Årsberetningen 2010 med redegjørelse om omdisponering av ubrukte vedlikeholdsmidler fra drift til investering.

Bydelens oversikter i sak 2007/832 og notat av 23.04.09 viser behovene for vedlikeholdsarbeider og rehabiliteringsarbeider i bydelens barnehager med fordelt ansvar mellom bydelen og Omsorgsbygg.

Oversikten fra Omsorgsbygg viser kun mindre vedlikeholdsarbeider og svaret angir at det ikke er satt av midler til rehabilitering av barnehagene i 2011.

I Årsberetningen 2010 (side 12) er det redegjort for avslag på Bydelens søknad om omdisponering av ubrukte vedlikeholdsmidler fra drift til vedlikehold. Midlene var gitt til innvendig vedlikehold og lekeplassutstyr i Byrådssak 90/15.05.2005.

UKE 7 ble Sloreåsen barnehage stengt på grunn av feil på fjernvarmeanlegget. Tidligere i måneden hadde også en himlingsplate på kjøkkenet falt ned.

I notatet av 23.04.09 står Sloreåsen barnehage nevnt som en av barnehagene med behov for totalrenovering, men midlene ble omdisponert. I Notatet står også at fordi rehabilitering bortfaller er det nødvendig med utbedringer som medfører omprioriteringer i tiltakslisten.

Vedtak

1. Bydelsutvalget ber om å få forelagt oppdaterte lister over vedlikeholdsbehovet og rehabiliteringsbehovet for alle barnehagene i Bydelen med ansvarsfordelingen mellom bydel og OBY.
2. Bydelsutvalget ber om å få seg forelagt den prioriteringslisten av vedlikeholds- og rehabiliteringsarbeider som Bydelen har oversendt til Omsorgsbygg.
3. Bydelsutvalget ber om å få en redegjørelse om hendelsen og situasjonen i Sloreåsen barnehage.
4. Bydelsutvalget ber også om å få en redegjørelse hvorvidt et er tilsvarende problemer og /eller farer i andre barnehager i bydelen.
5. Bydelsutvalget ber om informasjon om tiltak som er gjort i Sloreåsen barnehage utfra notat av 2009.
6. Bydelsutvalget ber om en redegjørelse for hva som skjedde med de ubrukte midlene i 2005 i hht Årsberetningen 2010 og hva de ble brukt til.

Det er ønskelig med tilbakemelding i Bydelsutvalgsmøte 10.03.2011.

For Søndre Nordstrand SV
Liv Jorunn Eriksen
gruppeleder

Oslo kommune
Bydel Søndre Nordstrand
Bydelsadministrasjonen

SAKSFRAMLEGG

Sakstittel:

Oppnevning av ny representant fra Høyre til arbeidsutvalget

Saken behandles i:	Møtedato:	Utvalgssaksnr.:
Arbeidsutvalget	03.03.2011	11/14
Bydelsutvalget	10.03.2011	11/33

Saksbeh: Mette Synnøve Fjeldstad

Arkivkode: 026.1

Saksmappe: 2007/1083

Utredning

Problemstilling

Høyres gruppe i Bydel Søndre Nordstrand har valgt Teddy Kjendlie, høyres gruppeleder, som fast representant i arbeidsutvalget.

Arild Andersson går inn som Høyres vararepresentant i arbeidsutvalget.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1. Teddy Kjendlie oppnevnes som Høyres representant i arbeidsutvalget.
2. Arild Andersson oppnevnes som Høyres vararepresentant til arbeidsutvalget

Bydel Søndre Nordstrand, 25.02.2011

Jan Hagen
bydelsdirektør

Oslo kommune
Bydel Søndre Nordstrand
Bydelsadministrasjonen

SAKSFRAMLEGG

Sakstittel:

Endringer i representasjon fra SV i helse- og sosialkomiteen og kultur- og oppvekstkomiteen

---

Saken behandles i:	Møtedato:	Utvalgssaksnr.:
Arbeidsutvalget	03.03.2011	11/17
Bydelsutvalget	10.03.2011	11/34
Saksbeh: Mette Synnøve Fjeldstad		
Arkivkode: 026.1		
Saksmappe: 2007/1083		

Utredning

Problemstilling

SVs første vararepresentant til helse- og sosialkomiteen må trekke seg av helsemessige årsaker.

Sammensetning for SV i helse- og sosialkomiteen vil være som følger:

Fast representant: Magne Richardsen

1. vararepresentant: Syed Zubair Ali
2. vararepresentant: Trine Dønhaug

Sammensetning for SV i kultur- og oppvekstkomiteen vil være som følger:

Fast representant: Hilde Seip

1. vararepresentant: Erling Tynning Larsen
2. vararepresentant: Guri Riksaasen
3. vararepresentant: Malik Mohammad Shahbaz

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

SVs representasjon i helse- og sosialkomiteen:

Fast representant: Magne Richardsen

1. vararepresentant: Syed Zubair Ali
2. vararepresentant: Trine Dønhaug

SVs representasjon i kultur- og oppvekstkomiteen

Fast representant: Hilde Seip

1. vararepresentant: Erling Tynning Larsen
2. vararepresentant: Guri Riksaasen
3. vararepresentant: Malik Mohammad Shahbaz

Bydel Søndre Nordstrand, 01.03.2011

Jan Hagen
bydelsdirektør

Sakstittel:
Stråling i bydelen

Saken behandles i:	Møtedato:	Utvalgssaksnr.:
Arbeidsutvalget	03.03.2011	
Bydelsutvalget	10.03.2011	11/35

Saksbeh:

Arkivkode: 215.6

Saksmappe: 2011/185

Sak fra KrF v/gruppeleder Hanne Hodnebrug

Vi har blitt kjent med gjennom Nordstrands blad den 24. februar 2011 at enkelte beboere i Vestskrenten borettslag er blitt syke på grunn av elektromagnetisk stråling. På en av blokkene i borettslaget er det plassert master fra Telenor og Nødnett. Borettslaget sa ja til oppsetting med tro på at dette var ufarlig. Spesielt etter at Nødnett (Direktoratet for nødkommunikasjon) sine master kom i drift, har det vært mange bekymringsmeldinger og sykdomshistorier.

Det er foretatt mange målinger; i blokkene hvor mastene står, og i rekkehus midt i strålingsfeltet. Det er to mønstre av rapporterte plager som avtegnes:

a) Eldre og syke, plages av mindre ”doser” stråling. Under mastene i blokken hvor strålingen er lavere (betongen beskytter), rammer strålingen eldre og syke personer. Plager de har hatt er blitt verre og de har fått nye plager. En eldre herre sier: ”Mine plager består av angst og veldig vondt i brystet, dette har jeg hatt siden i sommer. Ingen kan si hva det kommer av. Er sjekket for infarkt, intet funnet. Har også vondt i hodet, dette har jeg ikke hatt før.” I et det mest ekstreme tilfellet er en godt voksen dame så plaget at hun ikke kan bo i leiligheten.

b) Barn, unge og voksne får søvnproblemer og konsentrasjonsproblemer av større doser stråling. I rekkehusene midt i mot mastene er strålingen vesentlig høyere. En småbarnsfamilie kan tydelig tidsbestemme fordi de er nyinnflyttet i borettslaget. De har nå søvnproblemer, vondt i hodet, småbarn som våkner om natten. I en annen familie har mor og far begynt med innsovningstabletter. Sønnen i huset har måttet slutte skolen pga konsentrasjonsproblemer. En tredje familie vil undersøke om datteren er plaget av stråling, hun har også store konsentrasjonsproblemer.

Familien som det ble referert til i Nordstrands blad, har ikke bare stråling fra ”egne master”, men også fra nærliggende borettslag. Det vi ser er et nett av master, som stråler i alle retninger. Borettslaget har sagt opp avtalen med Telenor og Nødnett, men disse motsetter seg en oppsigelse. De hevder at strålingen er innenfor det akseptable nivået som Staten strålevern setter, - og det er dessverre korrekt.

Problemet er at Statens strålevern har en svært høy grense på 10 millioner mikrowatt per kvadratmeter. I borettslaget er det målt grenseverdier opp til 34.000 mikrowatt per kvadratmeter. Til sammenligning avgir en trådløs ruter ca 1000 mikrowatt per kvadratmeter. Merete Hannevik, leder for avdelingen Ikke-ioniserende stråling i Statens Strålevern anbefaler at trådløse rutere ikke plasseres i rom hvor man oppholder seg over tid. (Se Brennpunkt: www.nrk.no/nett-tv/klipp/419351). Målingene som er gjort i Vestskrenten borettslag er høyt over dette. Det vil si at flere av disse familiene har stråling som tilsvarer mange rutere inne på sine soverom. Og da er det ikke farlig?

Det er to skoler når det gjelder effekten av elektromagnetisk stråling. Statens strålevern ser bare på oppvarmings effekter av strålingen, de velger å se bort i fra at stråling også har en biologisk effekt. Det er påvist og sannsynliggjort at elektromagnetisk stråling kan ha biologiske effekter og dermed er det fare for helsen.

Problemene som skisseres i Vestskrenten borettslaget er ikke enestående. Det rapporteres stadig om lignende tilfeller i Oslo og resten av landet. I desember i 2010 ble det vedtatt i Stavanger formannskap å begrense mobilmaster i kommunen. Litt tidligere, i november, vedtok Vestre Aker bydel å innføre kablede løsninger for internett og avslåtte mobiltelefoner i offentlige lokaler. Sola, Sandens og Kristiansand kommuner har også innført tiltak.

I miljøspørsmål er ofte "føre-var prinsippet" benyttet. Det ble vedtatt på FN-toppmøte om miljø og utvikling i Rio 1992. Tvilen skal komme miljøet og mennesker til gode når det er vitenskapelig sett sannsynlig, men usikkert, om menneskelige aktiviteter kan føre til negative konsekvenser. Prinsippet er tenkt å være førende for beslutningstakere på alle nivåer i alle land.

I Norge skal føre-var prinsippet i utgangspunktet inngå i planlegging og virksomhet innen alle sektorer, og det skal være et overordnet prinsipp i norsk miljøpolitikk. På nasjonalt nivå er prinsippet blant annet nedfelt i Nasjonal handlingsplan for bærekraftig utvikling.

Vi ønsker å benytte føre-var prinsippet i forhold til stråling i Søndre Nordstrand Bydel. Bydelens innbyggere omgis av stråling fra master, trådløse nett, trådløse telefoner og mobiltelefoner. Vi vil pålegge teleleverandører å samarbeide, slik at master blir plassert på fornuftige steder og avgir minimum av stråling. I kommunenes egne bygninger vil vi arbeide for at det innføres kablede datanettverk, og at trådløse nett unngås. På skoler og i barnehager vil vi arbeide for at mobiltelefoner er avslått.

Forslag til vedtak

Bydel Søndre Nordstrand vil legge føre var prinsippet til grunn mht bruk av mobiltelefoner, trådløse nettverk og mobilmaster og gå inn for:

- 1) Fjerne kraftige mobilmaster og installasjoner
- 2) Restriksjoner av trådløse nettverk på barne- og ungdomsskoler samt videregående skoler.
- 3) Restriksjoner på mobiltelefoner i barnehager

Oslo kommune
Bydel Søndre Nordstrand
Bydelsadministrasjonen

SAKSFRAMLEGG

Sakstittel:

Intern høring i Oslo Kommune, vedr utslippssøknad for utstorteringsanlegget på Klemetsrud.

Saken behandles i:
Bydelsutvalget

Møtedato:
10.03.2011

Utvalgssaksnr.:

Saksbeh: Kristian Juel Røysland/ Vegard L. Jensen

Arkivkode: 516.2

Saksmappe: 2006/1322

Utredning

Problemstilling

Bydelsutvalget bes utale seg til søknad om utslipp i forbindelse med det nye utsorteringsanlegget på Klemetsrud. Frist for uttalelse er 18.03.11.

Bakgrunn

Tidligere vedtak

Bydelsutvalget har uttalt seg en rekke ganger i forhold til planlegging, bygging og drift av behandlingsanleggene på Klemetsrud:

- Utvidelse av Klemetsrudanlegget, behandlet av bydelsutvalget 29.11.2007.
- Utvidelse av Klemetsrudanlegget – Utslippstillatelse og konsekvensutredninger, behandlet av bydelsutvalget 28.02.2008.
- Klage på rammetillatelse for utvidelse av Klemetsrudanlegget, behandlet av bydelsutvalget 08.05.2008.
- Prosjekt EGE 2010 – Orientering om PBE sin avvisning av bydelsutvalgets klage på rammetillatelsen, behandlet av bydelsutvalget 04.09.2008.
- Klemetsrudveien 1, Klemetsrudanlegget, invitasjon til innspill fra bydelen, område- og prosessavklaring, behandlet av bydelsutvalget 13.11.2008.
- Klemetsrudveien 1, Klemetsrudanlegget, invitasjon til innspill fra bydelen – Tilleggsdokumentasjon, alternativ syd, behandlet av bydelsutvalget 05.02.2009.
- Fullmakt til å ettersende nye uttalelser – Klemetsrudveien 1, Klemetsrudanlegget. Invitasjon til innspill fra bydelen. Tilleggsdokumentasjon, alternativ syd-A og syd-B, behandlet av bydelsutvalget 26.02.2009.
- Nærmiljøutredningen Prosjekt EGE 2010 – Høringsuttalelse, behandlet av bydelsutvalget 23.04.2009.

- Fylkesmannens avgjørelse i klage på rammetillatelse for prosjekt EGE 2010, behandlet av bydelsutvalget 23.04.2009.

Faktaopplysninger

- **Vedr søknad om utslippstillatelse**

Som en oppfølging av bystyrets vedtak i møte 15.11.2006 (sak 411) om *kretsløpsbasert avfallssystem, energigjenvinning og fjernvarme i Oslo*, planlegger Energigjenvinningsetaten (EGE) å etablere et utsorteringsanlegg på Klemetsrud. Anlegget skal motta kildesortert husholdningsavfall innsamlet fra husholdninger i Oslo kommune og vil bli lokalisert på Klemetsrudanlegget.

I samsvar med forurensningslovens § 29 skal den som driver anlegg for behandling av avfall, som kan medføre forurensning eller virke skjæmmende, ha tillatelse etter loven. Fylkesmannen i Oslo og Akershus er delegert myndighet til å gi slik tillatelse.

I henhold til instruks fra Byrådsavdeling for miljø og samferdsel (MOS), skal søknader etter forurensningsloven samordnes internt i Oslo kommune før oversendelse til Fylkesmannen.

Utslippsøknaden gjør rede for utslippsforhold knyttet til støy, vann, luft og lukt til omgivelsene.

Støy

EGE angir at det er primært forbrenningslinje 3 som vil bidra med støy. EGE har derfor satt internt krav til anleggsleverandøren om maks til 40 dB (A) utslipp fra skorstein, bygningsmassen og annet utstyr knyttet til ovnslinje 3. Med bakgrunn i dette hevder EGE at de vil holde seg innenfor de krav til støy som er gitt i dagens tillatelse til støyutslipp på Klemetsrud. Strengeste krav satt fra forurensningsmyndighetene er gjennomsnittlyd 45 dB(A) ($L_{pAekv8h}$) nattestid. Lydutslippene blir fulgt opp av EGE med målinger og beregninger for å verifisere dette når anlegget er ferdigstilt.

Utslipp til vann

Industriutslipp til vann vil gå gjennom kommunalt avløpsnett. Dette blir omsøkt og behandlet av vann og avløpsetaten.

For at bydelsoverlegen og spesialkonsulent miljørettet helsevern i bydelen, skal kunne ta stilling til/vurdere forhold som kan ha betydning for helse og miljø vil vi henstille til at vi blir forelagt kopi av søknaden når den sendes vann og avløpsetaten.

Luktutslipp

Når det gjelder luktutslipp er det fra fylkesmannen satt krav til 5 OU_E/m^3 (Europeiske luktenheter).

EGE har internt satt strengere krav til utslipp av luktstoffer en dette.

Internkravet til luktutslipp er 2 OU_E/m^3 .

En europeisk luktenhet (OU_E/m^3) er definert som den mengde av et luktstoff utblandet i $1m^3$ hvor 50% av deltakerne i et testpanel klarer å registrere lukt.

I søknaden anføres det at med bakgrunn i spredningsberegningene og avkast på 40 m vil føre til tilstrekkelig fortykning av luktstoffer slik at luktsjenanse ikke vil oppstå.

Utslipp til luft

Det vil ikke være prosessutslipp til luft fra utsorteringsanlegget. Utslipp av luktgasser vil stamme fra ventilasjon fra mottak og prosesshall til avkast i kote 179.

Utsorteringen av matavfall og plastemballasje vil uansett ikke føre til økt utslipp fra forbrenningsanlegget, men kan føre til utslippsreduksjon.

- **Bydelens rolle som helsemyndighet - miljørettet helsevern**

Miljørettet helsevern er regulert i forskrift om miljørettet helsevern og har som formål å sikre befolkningen mot faktorer i miljøet, blant annet biologiske, kjemiske, fysiske og sosiale, som kan ha negativ innvirkning på helsen.

I Bydel Søndre Nordstrand er bydelsoverlegen delegert myndighet for ivaretagelse av denne forskriften.

Bydelsoverlegen skal ha oversikt over positive og negative miljøfaktorer som kan innvike på befolkningens helse. Videre skal bydelsoverlegen føre tilsyn med private og offentlige virksomheter og eiendommer, samt treffe nødvendige vedtak, pålegg mv for å fremme folkehelsen og bidra til gode miljømessige forhold.

Under følger utdrag med viktige bestemmelser i forskrift om miljørettet helsevern:

Kapittel 3. Miljø- og helsekrav til lokaler, virksomheter og eiendommer

§ 7. Overordnet krav

Virksomheter og eiendommer skal planlegges, bygges, tilrettelegges, drives og avvikles på en helsemessig tilfredsstillende måte, slik at de ikke medfører fare for helseskade eller helsemessig ulempe.

Med helsemessig ulempe menes forhold som etter en helsefaglig vurdering kan påvirke helsen negativt og som ikke er helt uvesentlig.

Når det er grunn til å anta at planlagte eller eksisterende virksomheter og eiendommer kan medføre fare for helseskade eller helsemessig ulempe, skal den ansvarlige for virksomheten utføre de beskyttelsestiltak og ta de forholdsregler som ellers er nødvendige for å forebygge, hindre eller motvirke at slik virkning oppstår.

§ 8. Beliggenhet

Ved valg av beliggenhet for nye virksomheter og ved vesentlige endringer og utvidelser av eksisterende virksomheter skal det blant annet tas hensyn til trafikkforhold, tilgjengelighet, forurensning, støy, klimaforhold og risikofaktorer i miljøet, samt områdets utforming og topografi. Dette gjelder både miljøfaktorer som kan få innvirkning på virksomhetene, og miljøfaktorer som virksomhetene kan påføre omgivelsene.

§ 9. Helsemessige ulemper som virksomhet eller eiendom påfører omgivelsene

Virksomheter og eiendommer skal planlegges, drives og avvikles, slik at følgende krav til miljøfaktorer overholdes når det gjelder den belastning omgivelsene påføres:

- a) Ved etablering og bruk av støykilder skal det tilstrebes lavest mulig støynivå. Støy og vibrasjoner skal ikke medføre helsemessig ulempe eller overskride helsemessig

forsvarlig nivå.

- b) Forurensning i form av utslipp til luft, grunn eller vann skal ikke medføre fare for helseskade eller helsemessig ulempe.
- c) Virksomheter skal planlegges, drives og avvikles slik at ulykker og skader forebygges.
- d) Virksomheter skal håndtere og oppbevare avfall på en helsemessig forsvarlig måte.
- e) Virksomheter skal drives slik at luktplager som er til helsemessig ulempe for omgivelsene unngås.

§ 10. Helsemessige forhold i virksomheter og eiendommer

Virksomheter og eiendommer der allmennheten har adgang, eller som benyttes av mange mennesker, eller hvor mennesker oppholder seg over lengre perioder, skal i tillegg til bestemmelsene i § 7 til § 9 oppfylle følgende krav:

- a) Virksomheten skal ha tilfredsstillende inneklima. Lydforhold og belysning skal ikke medføre helsemessig ulempe og skal være tilfredsstillende i forhold til det virksomheten brukes til.
- b) Det skal etableres et forsvarlig renhold med hygienisk tilfredsstillende metoder.
- c) De sanitære anleggene i virksomheten skal ha en helsemessig forsvarlig utforming, kapasitet og standard.
- d) Institusjoner og virksomheter som driver læring, pleie og omsorg mv., skal sikre et godt sosialt miljø.
- e) Virksomheten skal planlegges, drives og avvikles slik at ulykker og skader forebygges.
- f) Virksomheten skal planlegges, drives og avvikles slik at smittsomme sykdommer forebygges.

Kapittel 4. Administrative krav til virksomheter og eiendommer

§ 12. Ansvar og internkontroll

Den ansvarlige for en virksomhet eller en eiendom skal sørge for at det innføres og utøves internkontroll for å påse at kravene i kapittel 3 og kapittel 4 etterleves. Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse i det omfang som er nødvendig for å etterleve kravene i denne forskriften.

Plikten til internkontroll etter første ledd omfatter ikke boliger og fritidseiendommer.

§ 13. Opplysningsplikt

Den ansvarlige for en virksomhet eller eiendom skal av eget tiltak gi kommunen opplysninger om forhold som åpenbart kan ha negativ innvirkning på helsen.

Vedlegg

[Utslippssøknad for utsorteringsanlegg Klemetsrud. Intern høring Oslo kommune.](#)

Vurderinger

- **Utslippssøknaden**

Med bakgrunn i de opplysninger som foreligger i utkastet til utslippssøknad, og nærmiljøutredningen vedlagt denne finner vi at mulige helse og miljøkonsekvenser ivaretatt.

- **Henstilling om etablering av fast rutine for overlevering av opplysninger til bydelsoverlegen.**

Bydelsoverlegen og spesialkonsulent miljørettet helsevern anser det nødvendig å bli forelagt opplysninger knyttet til kartlegginger, risikovurderinger og handlingsplaner knyttet til utslipp til omgivelsene som kan medføre fare for helsemessige ulempe. Det samme vil gjelde opplysninger knyttet til kartlegginger, risikovurderinger og handlingsplaner knyttet til internt arbeidsmiljø, eksponering for kjemikalier, biologiske faktorer mv. Dette for at bydelsoverlegen skal kunne bidra til å sikre befolkningen mot eventuelle faktorer i miljøet som kan ha negativ innvirkning på folkehelsen.

Bydelsoverlegen vil på bakgrunn av dette rette en forespørsel og henstille til EGE om opplysninger i eget brev.

Henstilling om etablering av fast rutine for overlevering av opplysninger til bydelsoverlegen.

Den ansvarlige for virksomheten skal av eget tiltak gi kommunen, bydelsdirektøren i Sønder Nordstrand, opplysninger om forhold som direkte eller indirekte kan ha innvirkning på helsen, jfr forskrift om miljørettet helsevern § 13.

Opplysningsplikten anses oppfylt når virksomheten har iverksatt rutine for oversendelse av rapporter, kartlegginger av utslipp, analyser av utslipp, kartlegginger, risikovurderinger og handlingsplaner mv knyttet til utslipp til omgivelsene, og i forhold til eget internt arbeidsmiljø, jfr forskrift om miljørettet helsevern § 7-10.

Den iverksatte rutinen må også omfatte oversendelse av årsrapport for hvordan virksomheten ivaretar kravet til internkontroll, jfr forskrift om miljørettet helsevern § 12.

Oppsummering/konklusjon

Bydelsoverlegen har ingen innvendinger til søknaden om utslippstillatelse slik den foreligger.

På den andre siden finner bydelsoverlegen det nødvendig for videre oppfølging å opprette kontakt, opplyse om og henstille til opplysningsplikten, jfr forskrift om miljørettet helsevern § 13, overfor EGE. Dette for at bydelsoverlegen skal kunne ha oversikt over, føre kontroll med og forebygge faktorer som kan ha negativ innvirkning på befolkningens helse.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1. BU har ingen innvendinger til søknad om utslippstillatelse slik den foreligger.
2. BU stiller seg bak bydelsoverlegens henstilling overfor EGE om opplysninger slik anført i vurderingen over.

Bydel Søndre Nordstrand, 03.03.2011

Jan Hagen
bydelsdirektør

Marit Rognerud
bydelsoverlege

Kristian Juel Røysland
spesialkonsulent miljørettet helsevern